

Christina Omulekos grundlovstalge

Taler

Christina Sade Olumeko
Medlem af Folketinget for
Alternativet

Dato

5. juni 2024

Sted

Vejle Fjord

1 I dag fylder den danske grundlov 175 år. Nogle kalder dagen i dag for demokratiets festdag. Og det er i den grad en festdag.

Men jeg ved også, at Vejle for kort tid siden lagde scene til noget, der var alt
5 andet end en festdag. Nemlig begravelsen af Vejle Fjord.

Fordi Vejle Fjord, som vi har udsigt til her i dag, er død. Fiskene er forsvundet. Iltsvindet har bredt sig. Og vandet er grumset.

10 Vejle Fjord viser os, hvor vigtigt det er at passe på dét, som er dyrebart.

Og det samme gælder vores demokrati. Det samme gælder vores grundlov.

Vejle Fjord viser os, at naturen kræver, at vi passer på den. Vi kan ikke tage den
15 for givet.

Lige sådan skal vi passe på vores demokrati. Lige sådan må vi aldrig tage det for givet.

20

Året 2024 er et særligt år for demokratiet. Ved årets afslutning vil halvdelen af
25 verdens befolkning have stemt til et valg.

Det er vel et sundhedstegn for demokratiet, for er det ikke det, at begrebet demokrati bygger på? Frie og fair valg.

Det er en del af det.

Men demokrati er også meget mere end et besøg i stemmeboksen i ny og næ.
Demokrati er så meget mere end kommunalvalg og folketingsvalg.

35

Ja, demokrati er også mere end det europaparlamentsvalg, som vi skal stemme til på søndag.

40

--

Demokrati er også et spørgsmål om, hvem der er inde og særligt hvem der ude.

45

Jeg er smertelig bevidsthed om, at det at være født med retten til at stemme – som jeg er – desværre ikke er alle forundt.

Jeg er smertelig bevidst om, at hvis min far ikke havde fået statsborgerskab inden 2004, havde han sikkert stadig kæmpet for det den dag i dag.

50

2004 blev nemlig året, hvor et flertal i Folketinget bestemte, at det at få statsborgerskab skulle være svært – ja nærmest umuligt at få.

55

Derfor synes jeg, at vi i dag skal sende en tanke til de 10 procent af Danmarks befolkning, hvis stemme ikke bliver demokratisk anerkendt – på lige fod med min.

Nogle af jer mister måske modet. Begynder at tro på, at I ikke er danske nok. Nogen tager stemmen tilbage og finder andre måder at blive hørt på.

60

Uanset hvad I gør, skal I have tak for at være dem I er.

I er danske nok – og der er plads til jer alle.

65

--

70 Demokrati er også deltagelse. Ikke bare valgdeltagelse, men aktiv deltagelse.

Det er deltagelse i at udvikle politik. Derfor er det trist, når kun cirka 2 procent af danskerne er medlem af et politisk parti. Partierne er ikke længere den platform, hvor danskerne finder mening i at engagere sig.

75

Demokrati er også en følelse – en følelse af tillid til myndigheder, tillid domstole og tillid til politikere.

Derfor er det alvorligt, når tilliden til politikere – både ude i verden, men også
80 herhjemme – er dalende. Demokrati beror på, at der er tillid mellem befolkningen og de folkevalgte. Det er på tide, at vi tager den manglende tillid alvorligt og ser det for, hvad det er – et tegn på det første iltsvind i demokratiet.

For hvis først vi mister tilliden og troen på demokratiet og hinanden, så er der
85 ikke langt til, at vi langsomt men sikkert afvikler livet i demokratiet.

Iltsvindet ser vi i USA. Hvor en præsidentkandidat ved sidste valg ikke anerkendte valgresultatet. Hvor mennesker døde under voldelige sammenstød ved parlamentsbygningen.

90

Iltsvindet ser vi i lande som Polen, Ungarn, Rumænien og Italien, hvor rettigheder for LGBTQ+-personer er blevet rullet tilbage og hvor grundlæggende demokratiske rettigheder er under pres.

95

--

Demokrati er ikke noget, der kommer af sig selv. Derfor skal vi passe på det.

100

Det gør vi ved at skabe et demokrati, som engagerer os. Et demokrati, som vi har tillid til. Et demokrati som løser tidens problemer.

Og når jeg kigger rundt, så kan jeg få øje på to gode demokratiske løsninger, som
105 vi kan og bør eksperimentere med i storskala.

Det ene er borgersamlinger. Borgersamlinger et forum, hvor borgere udvikler

110 politiske idéer, der efterfølgende leveres som anbefalinger til politikerne. Det fremmer den kvalificerede samtalen med hinanden og eksperter, og kan undgå den debatkultur

115 Det smarte ved borgersamlinger er, at borgerne udvikler deres anbefalinger ved at have en kvalificeret samtale med hinanden og eksperter. På den måde undgår man en aggressiv debatkultur og vigtigst af alt, så er øjnene på bolden - altså på løsninger frem for ønsker om eksempelvis genvalg.

120 Vi har allerede flere eksempler på inspirerende og nytænkende borgersamlinger rundt omkring i verden og i Danmark. Jeg tror på, at borgersamlinger kan gøre Folketinget mere tidssvarende.

125 Den anden demokratiske løsning er borgerbudgetter. Her får borgerne frihed til at disponere over en mindre del af det kommunale eller statslige budget. Så er det borgerne, som beslutter, om vi skal bruge skattekrone på et nyt sundhedshus eller på at forbedre det lokale vejnet.

Borgerbudgetter har man brugt i byer i Brasilien, og de har ligeledes spredt sig til hele verden.

130 Borgersamlinger og borgerbudgetter, er to af de værktøjer, som jeg mener, at vi kan bruge til at bygge et nyt demokrati.

135 Og det kan måske godt lyde skørt, at jeg som folketingspolitiker ikke mener, at Folketinget er den bedste og eneste måde vi kan organisere vores demokrati på.

Men helt ærligt, vores demokrati har nu mere eller mindre eksisteret på samme vis i 175 år. Der er ingen virksomheder, som overlever ved at stå stille. Og det kan Folketinget heller ikke.

140 Vi skal udvikle det og vi skal eksperimentere med det. Ellers ender det med at visne.

145 (Afslutning)

Og så er vi tilbage, der hvor vi startede.

150 Tilbage ved Vejle Fjord og påmindelsen om, at vi skal passe på det, som er
allermest dyrebart.

Jeg tror på, at vi skal fejre mange, mange jubilæer for vores grundlov i fremtiden.
Men vi skal også turde nytænke den.

155

For ligesom, at Vejle Fjord skal trives med klart vand og et rigt fiske- og
planteliv, så skal vores demokrati give os liv, håb og tro på fremtiden.

Glædelig Grundlovsdag!

160

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

165

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Alternativet, Grundlovstale

170

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/christina-omulekos-grundlovstalge>

175

180

185